

בית כור פרק שביעי בכא בתרא

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה. הו' מצי לשנוי כדאמרין לעיל ג' מ' משכיר איכא למימר מיהדר קא הדר ביה וזיכיא למימר פרושי קא מפרש אבל הכא (ג) איכא למימר מיהדר קהדר ולעולם זו וסבירא ליה אלא אע"ג דשני הכי לעיל לא משמע ליה שיהא כן עיקר הטעם ולא עביד מיניה לעיל אלא לריכותא בעלמא ועוד דפרירש הקוטרם דזו משמע דלא סבירא ליה הכי: **פרושי** קא מפרש. פי' הקוטרם דהכי קאמר ליה בשנים עשר זהובים לשנה לפי שאני סבור שהיא פשוטה אבל אם היא מעוברת אני רואה שתתן לי דינר זהב לחדש ולא גרסינן לפי זה אי איתמר בהא ולא איתמר בההיא דעל זה אינו מפרש כלום דאמאי לא שמעינן לההיא דהמשכיר מההיא דליסתרא אלא הכי גרסינן מהו דתימא פרושי קא מפרש כו' וזכא רש"י פי' פרושי קאמפרש קאי אההיא דליסתרא מזה מצי כוונת סלע גדול ששוה מזה מצי וספיר גרים אי איתמר בהא ולא איתמר (ג) בהא ולא תסקה לפרש"י אמאי לא שמעינן ההיא דליסתרא מההיא דלמר רב ואילו הואי הכא יהיבנא כוליה למשכיר דהוא אמינא טעמא דרב לא משום תפוס לשון אחרון אללא משום דקרקע בחזקת בעלים קיימת ואל"ת לפירוש רש"י היכי תיסק אדעתין דליסתרא מזה מצי פרושי קא מפרש ולעולם רב כרבנן דלמרי הלך אחר פחות שבשלוטת קא הן בגט פטוט (לקמן ע"ד קסה: וס) כבז זוי מזה דהו' קיימי סלעים בעשרין אינן לו אללא עשרין זוי מזה דהו' קיימי סלעין סלעין סלעין אינן לו אללא מזה אללא שמיפרש בהדיא אמרינן הלך אחר פחות שבשלוטת ויש לומר דשאני ההיא דגט פטוט שרחוקין זה מזה ולא שייך כולי האי פירושי קא מפרש רב חדא זימנא משמע דפריך אמאי אינטריך ההיא דליסתרא ומשני דליגטריך דלא הו' שמעינן ממשכיר דתפוס לשון אחרון דהו' אמינא דפרושי קא מפרש ומיהו דהשואל (ב"מ דף 97 קכז: וס ד"ה הוה) יתכן טפי פירש"י דקאי דההיא דמשכיר ופריך ודאמר רב חדא זימנא הכא גבי דליסתרא ולרבי יתכן פירוש פרושי קא מפרש דהכל היינו ממש כההיא דלעיל והכי פירושו אי איתמר דההיא דליסתרא ולא איתמר בההיא דמשכיר הוה אמינא פרושי קא מפרש ההיא דמשכיר ויהא כולו לשוכר דלא אמרינן תפוס לשון אחרון

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה והתם טעמא מאי משום דתפוס הכא נמי הא תפוס אמר רב הונא אמרי "בי רב איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא מאי קמ"ל תפוס לשון אחרון הא אמרה רב חדא זימנא דאמר רב אי הו' התם הוה יהיבנא כוליה למשכיר (אי איתמר הא ולא איתמר הא הוה אמינא מיהדר קא הדר ביה אבל הכא) מהו דתימא פרושי קא מפרש קמ"ל: מתני'

אלא לעולם. הו' דקאמר זו דברי בן גמס היינו משום דלא סבירא ליה תפוס לשון אחרון אללא ספקא היא וזלינן ביה חוקא כרבנן דלמרי הלך אחר פחות שבשלוטת ודקשיא לך מהא דרב ושמואל דראשון ראשון קנה דמשמע תפוס לשון אחרון לאו היינו טעמא דהו' הדין אי אפיך דאמר ואלא קנה דהוא בסלע כור ב"ל אי מוכר לך דראשון ראשון קנה משום דמסקא לן אי תפסינן לשון ראשון או לשון אחרון זולתינן ביה חזקה: דהתם. גבי מרחץ טעמא מאי יתלוקו משום דתפוס כל אחד מהני כדלוקוימנא בבא דאלמנא החדש והוא הדין לרבנן דלזילי ביה פחות שבשלוטת שהמוכר מוחזק הוא וכגון שקבל כבר הדמיס הכל נמי גבי ראשון ראשון קנה היינו טעמא דהוא תפוס דמה שתפוס לא מפקינן מיניה ולא משום לשון אחרון דהוא הדין אי איתמר ואלא איכא והא ליכא למימר דשמואל כבן גמס סבירא ליה דתפוס לשון אחרון כדאמר ראשון ראשון קנה דמשמע תפוס לשון אחרון והאי דלוקוי למתני' דהתם בבא דאלמנא החדש כו' היינו טעמא דלמרינן לעיל דאיכא למימר מיהדר קמהדר ביה וזיכיא למימר פרושי קאמפרש אבל היכא דודאי קהדר ביה סבירא ליה תפוס לשון אחרון כבן גמס ליכא למימר הכי דכיון דלמר זו דברי בן גמס משמע דלא סבירא ליה ועוד דבהא לא פליג שמואל עליה דרב דלמר ראשון עליו חזירו על בן גמס ואשמועינן דההיא משנה דמרחץ רבנן היא ולא מספקא לן פרושי פרושי קאמפרש אי לא אללא דו' ומיהדר רבני ומכאשן לשון אחרון את הראשון ופ"ה קהני יתלוקו דלא אמרינן תפוס לשון אחרון אללא ספקא היא וכיון דאשמועינן רב התם גבי מרחץ מיהדר קהדר ביה ולא פרושי קא מפרש שמואל נמי הכי סבירא ליה ועוד דשמואל נמי קאמר אבל חכמים אומרים כו' אלמנא סבירא ליה דההיא משנה דמרחץ רבנן היא ומיהו ליתא הלכתא כרב דלמר בסמוך אי הו' התם הוה יהיבנא כוליה למשכיר דתפוס לשון אחרון כבן גמס ולא כשמואל דלוקמה בבא דאלמנא החדש אללא כרב נחמן דפליג עלייהו התם דלמר קרקע בחזקת בעלים עומדת ואפילו בא בבחוק החדש כולו למשכיר כהספק לאו עשויי טולד שמחלת החדש טולד והעמד קרקע על חוקתו ומגל שדר (ה) על בית של חזירו וז"ל להעלות לו שכר ואלע"ג דלפיך מופך ואל"מ מעיקרא מדינר זהב לחדש בשנים עשר זהובים לשנה קאמר רב נחמן נמי כולו למשכיר דטעמא לאו משום תפוס לשון אחרון הוא אללא ספקוי מספקא ליה כשמואל רביה וספקא

רבינו גרשום

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה דאזלינן ביה לשון אחרון ונבי משכיר פרושי לחבירו ב"ב והובין לשנה סדירי וזב חודש טעמא מאי אפר שמואל כמ בחלת החדש כולי למשכיר משום דהמשכיר תפוס דאכתי לא עבד באורח הדרך השוכר אותו חרש העיבור והכי נמי ליתא דבא בסוף חודש כולי לשוכר דהוא חשוכר השוכר שכבר עמד בו החדש כולי ולחכי בכא באמצע חודש כולי חשוכר האי יתלוקו והכי נמי ליתא דאפר ליה כור ב"ל מהו סלע אני מוכר לך משום הכי ראשון קנה דהא תשי כל סאה וסאה ולא משום הכי דאזלינן ביה לשון אחרון אבל בני ירשא יכול לחזור בו דהא לא תפוס כל הכור משום ואזיזו אתני ליה לזמן כל הכור כשהוא שלם ולא רוציא: אמר רב הונא אמרי בי רב. משמע דרב ליתא דאמר ליה שכוב מרע ביל פה או בשפרהובולאזימיסתרא מאה מעי אזלינן ביה לשון אחרון ויהיב ליה מאה מעי. אמר רב ליה מאה מעי איתתא יהיב ליה (ב"ב) כשאלתה דהוא איהו רב וימנא דהא. דאזלינן ביה לשון אחרון דאמר אי הו' הוה התם היכא דשכר טרחן לחבירו ב"ב והובין לשנה סדירי רב וזב חודש וזיבנא ליה דינר זהב כוליה למשכיר אפי' תפוס משכיר בסוף החדש שמשום דאזלינן ביה לשון אחרון: ודאי החם לענין טרחן שפיטא ליה דכוליה למשכיר דאזיל ביה לשון אחרון אבל הכא באמרי בי רב סהו דתימא ס"ד האי דקא יהיב ליה פאה חייב לשון אחרון עבד עליון שמואל דאזלינן ביה לשון אחרון אוליין פירושי קאמפרש כלומר כי האי איתתא קאמנא חייב ליה דליהויה ריה סאה מעי להכי קאמר מאה מעי קמ"ל דלחכי הדר אמר מאה מעי איתתא וז"ל ג' בתר לשון אחרון: (ה) ז"ל יהוה ליה סלע דהיינו דליסתרא

הגהות הב"ח

(ב) רשב"ם ד"ה דהתם וכו' ומגל שדר בשל בית חזירו כ"ל וזיבנא על נחמק: (ג) חוה' ד"ה אללא וכו' אללא הכא מיהדר כ"ל וזיבנא איכא למימר נחמק: (ד) ד"ה פרושי וכו' ולא איתמר כההיא ולא תקשה וכו' דלמר רב חילו סואי:

שדי לה אחתלת החדש וקרקע בחזקת בעלי עומדו והכי הלכתא דלמרינן בפרק המקבל והא קיימא לן כרב נחמן דלמר קרקע בחזקת בעלים עומדת התם לאו מתלחא דעביד לאיגוויי היא כו' וגבי מתני' דהכא נמי ליתא הלכתא כבן גמס לתפוס לשון אחרון אללא ספקא היא כשמואל ורב נחמן וקרקע בחזקת בעלים עומדת והלך אחר פחות שבשלוטת כרבנן ויד מוכר על העליונה וגבי כור בשלשים סאה בסלע נמי כיון דמטלטלי נינהו מודי רב נחמן דראשון ראשון קנה דמאי תפוס דבזקרקע הוא דלמרינן לעולם בחזקת בעלים הראשונים קיימא דקרקע אינה נגזלת אבל במטלטלין הלך אחר המוחזק משום דהתם תפוס דבזקרקע הוא דלמרינן לעולם הראשונים קיימא דבזקרקע אינה נגזלת ולמחר כולו למימר פרושי קאמפרש רב וזימנא: **איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי** איסתרא איסתרא. אמר לחזירו בכמה חפץ זה אמר ליה איסתרא סלע מדינה והוא חזי דינר שהוא שמיני שבסלע לורי כדלמרינן בהובל בהחוקק לחזירו (ב"ב: ו) וחזי דינר תשעים ושל פרוטות שהפרוטות אחד משמונה בחיכר והוא דינר שלש מעות כסף שהוא ו' פונדיונין והפונדיון שני איסרין הרי שנים עשר איסרין לחזי דינר קן לכל איסר ח' פרוטות הרי תשעים ושל נמנאל מאה מעי דהיינו ק' פרוטות יתירים על איסתרא ארבע פרוטות. מעות סתם היינו פרוטות של נחשת והכי מוכח בפרק הזהב (ב"מ מה) דלמרינן תא שמע הפורט סלע ממעות מעשר שני ב"ש אומרים בכל סלע מעות כו' השתא לב"ש לגבי פריטי מחללינן כו' איכא סלע שיש ששה דינרי נקראין מעות כסף: **אי הו' הוה התם**. כשבא מעשה לפני ר"ש בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמרו יתלוקו: **הוה יהיבנא כוליה למשכיר**. משום דתפוס לשון אחרון: **מאה מעי**. ללא משום דלית ליה תפוס לשון אחרון קאמר יהיבנא כוליה למשכיר אללא משום דליכא למימר פרושי קאמפרש ולא מיהדר רב דהוה סבור דהוה יטול דינר זהב לכן חרש והיה ירא שמא תתעבר השנה ופירש הך שנה דלמרי לך י"ב דינר לשנה לא בשנה מעוברת קא אמינא אללא בשנה פשוטה שמגיע דינר לכל חדש דכל היכא דליכא למימר פרושי קאמפרש ולא יסתרו הלשונות זו את זו יש לנו לומר דמפרש הוא ואינו חוזר מדיבורו והלך דלוי אולי בתר לשון אחרון דפירוש הוא לראשון אבל איסתרא מאה מעי שהאיסתרא ז"ל פרוטות וסודרין הלשונות זה את זה והאי דקאמר איסתרא מאה מעי כאליו אמר ז"ל מעות מאה מעות דמי אללא שכן הו' רגילין לדבר בקולר לשון לקרות לז"ל פרוטות איסתרא התם קאמר רב הלך אחר המוחזק כשמואל ורבנן דפליגי: **אזנן גמס**: קמ"ל. רב רבנן נכס סבירא ליה וזך דליסתרא מאה מעי לבסוף איתמר קן נראה בעיני ובבבא מויעא פרק השואל הכי גרסינן ליה מהו דתימא פרושי קאמפרש קמ"ל ולא גרסינן אי מהתם הוה אמינא פרושי קא מפרש דבהא דליסתרא מאה מעי פרושי קאמפרש ליכא למימר דודאי איסתרא הו' פחות ממאה מעי ודמי ממש למתניתין דכן חסר קן יתר מזה בחבלי ורבינו זקני ז"ל בבבא מועא (ב"ב דף 97 קכז:) קפי פירש אי מהתם הוה אמינא טעמא דליסתרא מאה מעי לאו משום דתפוס לשון אחרון אללא דהו' כולייה חז לשון אחרון אללא פרושי קאמפרש סלע גדול שיהא שוה מזה פרוטות וכי אמר ליה מאה מעי איסתרא הכי אמר ליה מאה מעי פרוטות רעות שאין שוות אללא סלע ולא נהירא לי כלל דהא רב לאו דוקא איסתרא נקט דהוא הדין אי קאמר ז"ל פרוטות דליכא למימר פרושי קאמפרש כי קאמר אחרי כן מאה פרוטות ועוד דלרבה מתניתין איכא למימר פרושי קאמפרש [בשני ענינים] כדלמר לעיל וכדפרישית לבסוף והשתא דסבירא ליה לרב תפוס לשון אחרון בעינן לפרושי הא דרב ושמואל דלמרי תרוייהו כור בשלשים סאה בסלע ראשון ראשון קנה לרב טעמא משום תפוס לשון אחרון ואי אפיך מופך לומר סאה בסלע כור בשלשים לא קנה עד שמוסף סאה אחרונה ולשמואל דמסקא ליה וזלוקימנא לדידיה משום דמאי דתפוס תפוס תפוס ראשון ראשון קנה:

ישמואל

ואמר מקמינן פ"ה שיתן לו כל אחד שלש ויחלקו ומשענו מתוך פירושן שלא בגורל וקשה למה יגרע הוא שהם נטלו בגורל והם יתנו מה שירע בלא גורל וימנעו להו מעלין להו כככסי דבר מריון(ה)ק"ל כרב יוסף בפ"ק(לעיל דף יב:טס) ופ"ה בגורל אין לו להטיל עם כל אחד ואחד בפני עצמו אלף עם שניהם יחד כדי שיפול לו חלק בבית אחת אלף מפרש ר"מ מקמלין כגון אם יש לכן שלש שדות ולקחו כל אחד שדה והשלישית חלקו וכשנא באזויה שיפול גורלו יזכה ולענין זה לא בטלה מחלוקת שאם יפול השדה השלישית לחלקו זכו הראשונים בחלקם כמו שהם זכו הראשונים מתחלה ואפילו נפל לו שדה שהיה של אחד מהן מכל מקום לא יחלקו כל המותר אלף שדה שלישית שהיה מחלה לזה ומחלה לזה יהיה כבתחלה ושדה שניה יחלקו וכן הגי' (ג) בר תלת דקיימי ואזול תרי מנייהו ופלוג פירוש שנפפל לזה שדה וזה שדה ושדה השלישית נשארה כשיבא שלישי יפילו גורל על הכל ואם יפול אורו שדה הנשאר לחלקו זכו הראשונים בחלקם ולא כפ"ה דמועלת מחלקתם לגמרי אף לשלישי ואפ"ג דפלוג בלא דעתייה ומה שהביא רמיה אינה ראייה דהתם במטלטלין אבל במקרקעי שייך קפידא ברומות ויחלקו שבלה ליתחלק ברעמיקי אמר קמפיין כל אחד מחלקו ויתנו לו עד שיהיה חלק גורל בחלק אחד מהם: הנתיב בי תלתא אחין או שותפין דקפו ואזול בי תרי מנייהו: שלא בפני השלישי ופלוג: דהתם: אורח לא בטלה מחלוקת (התם) וכי נחתי אדעתא דבי תלתא נחתי בשדה ג' חלקים לפלגי בשדה אבל הכא לא נחתי אדעתא דבי תלתא ומשום דבי בשלח מחלוקת: אלא אם קמ דינא כולמר כל מה שהלקי מקיים הוא ולא אפשר בחרות: אפילו בסא אחרונה ואם איתא דקפ דינא אפאי מצי למיתרד ביה והא אנת' ליה הכור שלם:

רבינו גרשום

הגיעו: משוהה: מרתה: והאגן תנן פחות משותח וגיעו עד שנות ינכה: דהכא קא חבר רובע: כל קפ ליה בנייה: דלא תריא כ' אלא חמיס: דלא דעדיפא כעשרים: כי הוי דקרקע אחרת של כ' הכי נמי נהא שויא כעשרים דשפירא היא: כיון שעלה גורל לאחד מהן אפ"ג דעדיין לא עלה לאיך הגיעו ולא אפשר בחרות: בקלפי: אורגו שמצוניעין שם הגורלות: דקא צייתי להרדי: לפיכך בגורל: גמרי ומקי להרדי אפ"ג דאיך לא עלה גורלו קנת זה מהו: רב אמר בשלח מחלוקת: כלומר אורח מחלוקת שחלקו בשלה ליתחלק ברעמיקי ויחלקו שבלה לישמואל אמר קמפיין כל אחד מחלקו ויתנו לו עד שיהיה חלק גורל בחלק אחד מהם: הנתיב בי תלתא אחין או שותפין דקפו ואזול בי תרי מנייהו: שלא בפני השלישי ופלוג: דהתם: אורח לא בטלה מחלוקת (התם) וכי נחתי אדעתא דבי תלתא נחתי בשדה ג' חלקים לפלגי בשדה אבל הכא לא נחתי אדעתא דבי תלתא ומשום דבי בשלח מחלוקת: אלא אם קמ דינא כולמר כל מה שהלקי מקיים הוא ולא אפשר בחרות: אפילו בסא אחרונה ואם איתא דקפ דינא אפאי מצי למיתרד ביה והא אנת' ליה הכור שלם:

והא עשרים אמר - ולדעת כן אמר לי כך שישלים לי הפחת משדה אחד או ינכה לי מן הדמים לדעת כן אמר לי עשרים שהוא עלמו היה סבור להיות כ' ועל מנה להשלים לי מדה כ' אמר לי עשרים: א"ל - אבי מני למימר לך דהאי דקאמר כ' לא לתת לך כ' שהרי גם הוא היה יודע שאין צדקה אלף חמיס אלף דעדיפא כעשרין של שדה אחר אמר לך ולהשלים אתה אמר כן: מניא ר' יוסי אומר כ' - אייתי דאיירי במתני' במוכר קרקע לחבירו במדה ומלא יותר מכדי מדוה דמחזיר ולא למריין בטל המכר נקט נמי להך דליימנר לקמן שני אחין שחלקו ובה לן אח דקאמר שמואל מקמלין מחזיר את מה שיש לו יותר דומיא דמתני' ואבז גרר' דהיא קפני ברשא הך ברייתא לאשמועינן דחוקה בגורל קניא דעלה פלוגי רב ושמואל היכא דחלקו ובה לן אח דלמיה להך דר' יוסי שלא עלה הגורל לכוין: האמין שחלקו - בידרו שנים ושלשה חלקין שוין ואח"כ יפילו גורלות וה"ה לשותפין: כיון שעלה כו' - שפפל הגורל על אחד מהם והזכיר חלקו: קנו כולן - כלומר זה קנה לגמרי בגורל ולא יוכלו לחזור בו ואם הם שנים זה קנה חלקו שפפל עליו הגורל וגם חבירו קנה דעל מי יפול גורל שני כי אם על השני ואם ג' אורו שפפל על הגורל קנה חלקו והשנים קנו בין שניהם שני החלקים לחלוק ביניהם כל שעה שירעו אף לחלוק בענין אחר ואחר כך יפילו גורלות ומיזו היכא דנפל הגורל לכוין פשיטא דקנו כולן ואפ"ג דלא אחזקו כל אחד בשלו דכיון דמוחזקין ועומדין הן כולן בכל הקרקע אין הגורל מקנה לן כלום אלף מוכר לכל אחד חלקו המגיעו (ולא שנה קרקע ולא שנה מטלטלין כיון שעלה הגורל לזה קנה חברו כמו כן חלקו המגיעו מיד בלא נפילת גורל דהא לן מפלגי גמרא בין מקרקעי ומטלטלין הכא מיד): מ"ט - במאי קנה הרי לא נפל גורל ולא החזיקו כל אחד בשלו עדיין דאי אחזקו מאי למימרא: בקלפי ואורים ותומים - כדלמריין ביש נחלין (לקמן דף קכג) - אלעזר מלושב אורים ותומים ויהשע וכל ישראל עומדין לפניו קלפי של שבטים וקלפי של תחומין מונחין לפניו והיה מכוין ברוח הקודש כו': אמר רב אשי - לעולם כחמלת ארץ ישראל קונה גורל ודקאיא לך אי מה להלן

אמר ליה הויא עשרין גריוי משחיה ולא הואי אלא חמיסרא אתא לקמיה דאביי אמר ליה "סברת וקבילת והתנן פחות משותח הגיעו עד שתות ינכה הני מילי היכא דלא קים ליה בגוה אבל היכא דקים ליה בגוה סבר וקביל והא עשרין אמר לי אמר ליה דעדיפא כעשרין תניא ר' יוסי אומר 'האחין שחלקו כיון שעלה גורל לאחד מהן קנו כולם מ"ט אמר ר' אלעזר בתחלת ארץ ישראל מה תחלה בגורל אף כאן בגורל אי מה להלן בקלפי ואורים ותומים אף כאן בקלפי ואורים ותומים אמר רב אשי בההוא הנאה דקא צייתי להרדי גמרי ומקנו להרדי: איתמר א"שני אחין שחלקו ובה לן אח ממדינת הים רב אמר 'בטלה מחלוקת ישמואל אמר מקמלין אמר ליה רבא לרב נחמן לרב דאמר בטלה מחלוקת אלמא הדר דינא אלא מעתה הני בי תלתא דקיימי - ואזול בי תרי מנייהו ופלוג הבי נמי דבטלה מחלוקת הבי השתא התם נחתי אדעתא דבי תלתא מעיקרא הכא לא נחתי אדעתא דבי תלתא מעיקרא אמר ליה רב פפא לאביי לשמואל דאמר מקמלין למימרא דקם דינא והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו כור בשלישים אני מוכר לך יכול לחזור בו אפילו בסאה האחרונה כור בשלישים סאה בסלע אני מוכר לך ראשון ראשון קנה התם

הגורל מקנה לן כלום אלף מוכר לכל אחד חלקו המגיעו (ולא שנה קרקע ולא שנה מטלטלין כיון שעלה הגורל לזה קנה חברו כמו כן חלקו המגיעו מיד בלא נפילת גורל דהא לן מפלגי גמרא בין מקרקעי ומטלטלין הכא מיד): מ"ט - במאי קנה הרי לא נפל גורל ולא החזיקו כל אחד בשלו עדיין דאי אחזקו מאי למימרא: בקלפי ואורים ותומים - כדלמריין ביש נחלין (לקמן דף קכג) - אלעזר מלושב אורים ותומים ויהשע וכל ישראל עומדין לפניו קלפי של שבטים וקלפי של תחומין מונחין לפניו והיה מכוין ברוח הקודש כו': אמר רב אשי - לעולם כחמלת ארץ ישראל קונה גורל ודקאיא לך אי מה להלן דמהני אפילו היכא דלא גמרי ומקט דבהיא הגאה דלייתי להרדי וגשמעין זה לזה לחלוק בגורל כדי שיטול כל אחד חלקו בפני עצמו ואין חפלים עוד בשותפות הלך אין רוצין שיהא עוד עובד בדבר וגמרו ומקטו הארדי כן צוקו אני לפרש שהרי אין כתוב בספרים אלף אמר רב אשי הלך לא בא לסחור טעמו של ר' אלעזר אלף לתרו: שני אחין שחלקו - קרקעות: בטלה מחלוקת - ויחלקו לכתחלה בשלשה חלקים ובגורל דנהי נמי דנפל גורל לאחד מהן קנו כולן הני מילי היכא דחלקו כרואי אבל היכא דכל אחד נטל יותר מחלקו חלוקה בטעות הוא והדר: מקמלין - טול כל אחד שלש מחלקו ונותנין לזה כגון שירשו שש שדות ונטלו זה שלש זה שלש ובה לן אח זה נותן לו שדה אחת זה נותן לו שדה אחת הרי לכל אחד שני שדות והם שנים: דר דינא - כלומר חזרת החלוקה בשביל שנטלו חלקם שלא מדעת אח השלישי: אלף מעשה הני בי תלתא - אחין או שותפין דקיימי ואזול בי תרי מנייהו ופלוג בלא דיעת השלישי בשלשה חלקים בפני שלשה בית דין הדיוטות כדלמרי' באלו מליאות (ב"מ דף ל"ג) - הכי נמי דבעטל מחלוקת - כשיבא השלישי יאמר איני חפץ בך חלוקה בחמיה. מהכא שמעינן דפשיטא להו דלתלתא אחים או תלתא שותפין אי נמי תרי אחי או תרי שותפין כדמוכח באלו מליאות (שם דף לא) באיכסור ורב ספרא לעבוד שיעקב הכי הדרי והלך רב ספרא בלא דעתא דליסבור בציפי תרי כו' ופלג חד בלא דעתא דחבריה ובגון דפלג בלא דעתא דחבריה בציפי תלתא ואית ליה סהדי דפלג כדלמריין באלו מליאות תתקיים החלוקה ואין חבירו יכול לערער עליה ואם חלק שלל בפני בית דין לא כלום הוא ומה שהשביחו הנכסים השביחו לאחמנע והני מילי מדי דלריך שומא אבל חלוקת מעות דלא לריך שומא אין לריך לחלוק בפני כ"ד: אדעתא דבי תלתא - בשלשה חלקים חלקו הכל דמני לכל חד חלק הראוי לו הלך לדעתו לא חישיקין לחלוו הנה הכא נמי הוה פלוג בגורל אבל הכא דלגלחי מילתא בכסוף דנטל יותר מדלי טעות הוא ובטלה מחלוקת: ולשמואל דאמר מקמלין אלמא קם דינא - דכל מי שטובל דבר הראוי לו אלף שאינו טובל כשיעור הראוי לו אלף יותר וה"ה לפחות קאמר שמואל מדלי דתפיס תפיס אי הכי אמאי אמר שמואל יכול לחזור בו מוכר ואפילו בסאה האחרונה ומוליג מיד הלוקח כ"ט שאין שבחו כבר לנדו ואמאי הא כיון דהוה ראו לטול כור כדלמרי' ליה מוכר במה שזכה כבר יזכה אף על גב דלא בא לנדו כשיעור הראוי לו אלף לאו שמע מינה דהדר דהדר היכא דנטל פחות וכל שכן היכא דנטל יותר כלעיל וקשיא דשמואל דאשמואל: ומשני

(א) כ"ק ט. (ב) ל"ג ואולי ח"ד כ"ה בס"א רש"י: (ג) נטיל פו: קהי [כ"מ קני]: (ד) [וע"ע חו"ס] גיעין לדי ד"ס [כ"ד]

הגהות הב"ח
(א) חו"ס' ד"ה ישמואל וכו' דקיימא לן וכו' כמו שז"ל ומתלה כ"ל ומיבת הראשונים מתק: (ב) בא"ר וכן ט"ו פ"י נהפ"ה דקיימי ואזול כ"י ת"י:

